

کاربرد نقاشی برای کاهش اضطراب بیماران اسکیزوفرنیک

زمینه: بیماران اسکیزوفرنیک نوع مداوم که بیشتر به عنوان مزمن خوانده می‌شدند بخش عمده‌ای از بیماران بستری در بخش‌های توان‌بخشی را تشکیل می‌دهند. به جز نشانه‌های خاص اسکیزوفرنیا، این بیماران عموماً با اضطراب نیز روبه‌رو هستند. این اضطراب که عموماً با داروهای ضدروان‌پریشی برطرف نمی‌شود ممکن است بخشی از طبیعت اسکیزوفرنیا باشد اما گاهی می‌تواند ناشی از ساختار و کیفیت ویژه زندگی این بیماران در بخش‌های بیمارستانی باشد. هر کوششی در جهت کاهش اضطراب این بیماران را می‌توان گامی به سوی درمان و توان‌بخشی کامل‌تر و بهبود کیفیت زندگی آنان دانست.

در این پژوهش کاربرد نقاشی در کاهش اضطراب این بیماران بررسی شده است. روش: ۱۰۰ بیمار اسکیزوفرنیک با طول دوره‌ی بیماری حداقل دو سال بر مبنای DSM-IV در بخش‌های توان‌بخشی درازمدت مرکز روان‌پزشکی رازی به صورت تصادفی انتخاب شدند. میزان اضطراب آنان از طریق آزمون اضطراب کتل سنجیده شد. سپس ۵۰ نفر از آنان به عنوان گروه تجربی انتخاب شدند که به مدت ۱۵ جلسه هر بار یک ساعت به طراحی و نقاشی پرداختند و ۵۰ نفر گروه گواه در همان ساعات به فعالیت‌هایی که جنبه‌ی خنثی داشت پرداختند. داروهای بیماران در طول مدت پژوهش تغییر داده نشد. در پایان ۱۵ جلسه مجدداً میزان اضطراب بیماران سنجیده شد. نمره‌های بار اول و دوم گروه تجربی و نمره‌ی بار دوم گروه تجربی و گواه به وسیله‌ی آزمون آماری t-Student با یکدیگر مقایسه شد.

نتایج: در مقایسه‌ی میانگین نمره‌های اضطراب حاصل از آزمون کتل با استفاده از روش t-Student معلوم شد که کاربرد نقاشی در حد معنی‌داری از نظر آماری سبب کاهش اضطراب بیماران اسکیزوفرنیک می‌شود. ($P < 0.01$ و $t = 6.7/5$)

دکتر فرید فدائی

استادیار گروه روان‌پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

مینا جم‌نژاد

کارشناس روانشناسی بالینی

دکتر ربابه مزینانی

استادیار گروه روان‌پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

واژگان کلیدی: توان‌بخشی / اسکیزوفرنیا / اضطراب / نقاشی